Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 5. septembra 2019*

„Predhodno odločanje – Direktiva 2008/48/ES – Varstvo potrošnikov – Potrošniški kredit – Člen 10(2)(h) in (i) ter (3) – Informacije, ki jih je treba navesti v pogodbi – Nacionalna zakonodaja, ki določa obveznost, da se za vsako plačilo navede razčlenitev na odplačilo glavnice, obresti in stroške“

V zadevi C-331/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Krajský súd v Prešove (regionalno sodišče v Prešovu, Slovaška) z odločbo z dne 5. aprila 2018, ki je prispela na Sodišče 22. maja 2018, v postopku

TE

proti

Pohotovosť s. r. o.,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi C. Toader, predsednica senata, A. Rosas in M. Safjan (poročevalec), sodnika,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za družbo Pohotovosť s. r. o. J. Fuchs,

– za slovaško vlado B. Ricziová, agentka,

– za Evropsko komisijo A. Tokár, G. Goddin in C. Valero, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: slovaščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 10(2)(h) in (i) ter (3) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL 2008, L 133, str. 66, ter popravki v UL 2009, L 207, str. 14; UL 2010, L 199, str. 40, in UL 2011, L 234, str. 46).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebo TE in družbo Pohotovosť s. r. o. v zvezi z odgovornostjo te družbe, ker v kreditni pogodbi ni navedla razčlenitve vsakega plačila na odplačilo glavnice, obresti in morebitne dodatne stroške kredita.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 9, 19, 30 in 31 Direktive 2008/48 je navedeno:

„(9) Polna uskladitev [harmonizacija] je potrebna zato, da se vsem potrošnikom v Skupnosti zagotovi visoka in primerljiva raven varovanja njihovih interesov in se vzpostavi pravi notranji trg. Državam članicam se torej ne bi smelo dovoliti, da obdržijo ali uvedejo druge nacionalne določbe kot tiste, določene s to direktivo. Vendar naj bi se ta omejitev uporabljala samo za določbe, usklajene [harmonizirane] v tej direktivi. V primerih, ko ne obstajajo takšne usklajene [harmonizirane] določbe, bi se morale države članice same odločiti, ali bodo obdržale ali sprejele nacionalno zakonodajo. […]

[…]

(19) Da bi se potrošniki lahko odločali ob polnem poznavanju dejstev, bi morali še pred sklenitvijo kreditne pogodbe dobiti ustrezne podatke, ki jih lahko potrošnik odnese s seboj in preuči, o pogojih in stroških kredita ter svojih obveznostih. […]

[…]

(30) Ta direktiva ne ureja vprašanj pogodbenega prava v zvezi z veljavnostjo kreditnih pogodb. Zato lahko države članice na tem področju obdržijo ali sprejmejo nacionalne predpise v skladu s pravom Skupnosti. Države članice lahko urejajo pravni režim ponudbe za sklenitev kreditne pogodbe, zlasti kdaj naj se poda in obdobje, v katerem je ta za dajalca kredita zavezujoča. Če je takšna ponudba dana istočasno kot predpogodbene informacije, predvidene s to direktivo, bi morala biti, tako kot kakršne koli dodatne informacije, ki bi jih dajalec kredita želel posredovati potrošniku, predložena v ločenem dokumentu, ki se lahko priloži standardnim informacijam o evropskem potrošniškem kreditu.

(31) Da bi potrošniku omogočili poznavanje svojih pravic in obveznosti iz kreditne pogodbe, bi morala ta na jasen in jedrnat način vsebovati vse potrebne informacije.“

4 Člen 1 te direktive, naslovljen „Vsebina“, določa:

„Namen te direktive je uskladiti [harmonizirati] nekatere vidike zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi s pogodbami, ki zajemajo potrošniške kredite.“

5 Člen 10 navedene direktive, naslovljen „Informacije, ki se morajo vključiti v kreditne pogodbe“, določa:

„1. Kreditne pogodbe se pripravijo na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov.

Vse pogodbene stranke prejmejo izvod kreditne pogodbe. Ta člen ne posega v nobena nacionalna pravila o veljavnosti sklenitve kreditnih pogodb, če so ta skladna s pravom Skupnosti.

2. Kreditna pogodba jasno in jedrnato navaja:

[…]

(g) efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, izračunan ob sklenitvi kreditne pogodbe; navedejo se vse predpostavke, uporabljene za izračun navedenih obresti;

(h) znesek, število in pogostost plačil potrošnika in po potrebi vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;

(i) če gre za odplačilo glavnice kreditne pogodbe z določenim trajanjem, pravico potrošnika, da pridobi, na zahtevo in brezplačno, kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe finančni izkaz v obliki preglednice odplačil [plačil].

Preglednica odplačil [plačil] prikaže dolgovane zneske ter obdobja in pogoje v zvezi s plačilom takšnih zneskov; preglednica vsebuje razčlenitev vsakega odplačila [plačila], da se prikažejo odplačilo glavnice, obresti, izračunane na podlagi posojilne obrestne mere, in, kadar je primerno, kakršn[i] koli dodatn[i] strošk[i]; če obrestna mera ni fiksna ali če se dodatni stroški lahko spremenijo v skladu s kreditno pogodbo, preglednica odplačil [plačil] vsebuje jasno in jedrnato navedbo o tem, da so podatki v preglednici veljavni le do naslednje spremembe posojilne obrestne mere ali dodatnih stroškov v skladu s kreditno pogodbo;

(j) če se stroški in obresti plačujejo brez odplačila glavnice, finančni izkaz, ki prikazuje obdobja in pogoje za plačilo obresti ter kakršnih koli pripadajočih periodičnih in neperiodičnih stroškov;

[…]

(u) po potrebi tudi druga pogodbena določila in pogoje;

[…]

3. Kadar se uporablja odstavek 2(i), dajalec kredita da na razpolago potrošniku brezplačno in kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe finančni izkaz v obliki preglednice.

4. V primeru kreditne pogodbe, na podlagi katere plačila, ki jih opravi potrošnik, ne sprožijo takojšnjega ustreznega odplačila skupnega zneska kredita, temveč se uporabijo za oblikovanje glavnice med obdobji in pod pogoji, določenimi v kreditni pogodbi ali v pomožni pogodbi, informacije, ki se zahtevajo v skladu z odstavkom 2, vsebujejo jasno in jedrnato izjavo, da take kreditne pogodbe ne zagotavljajo jamstva tretje osebe za odplačilo celotnega zneska črpanega kredita po kreditni pogodbi, razen v primeru, da je bilo tako jamstvo predloženo.

[…]“.

6 Člen 14 iste direktive, naslovljen „Pravica do odstopa“, v odstavku 1 določa:

„Potrošnik lahko v roku štirinajstih koledarskih dni odstopi od kreditne pogodbe brez navedbe razloga.

Ta rok za odstop se začne:

(a) bodisi na dan sklenitve kreditne pogodbe

(b) bodisi na dan, ko potrošnik prejme pogodbena določila in pogoje ter informacije v skladu s členom 10, če ta dan nastopi pozneje kot datum, naveden v točki (a) tega pododstavka.“

7 Člen 22 Direktive 2008/48, naslovljen „Usklajevanje [Harmonizacija] in obveznost izvajanja te direktive“, določa:

„1. Če ta direktiva vsebuje usklajene [harmonizirane] določbe, države članice ne smejo ohraniti ali uvesti v svoje nacionalno pravo drugih določb, razen tistih, določenih v tej direktivi.

[…]

3. Države članice nadalje zagotovijo, da se določbam, ki jih sprejmejo pri izvajanju te direktive, ni mogoče izogniti z načinom oblikovanja pogodb, zlasti z vnašanjem črpanj ali kreditnih pogodb, ki spadajo v področje uporabe te direktive, v kreditne pogodbe, katerih značilnosti ali namen bi lahko omogočili, da se izognejo njeni uporabi.

[…]“.

8 Priloga II k Direktivi 2008/48, ki se nanaša na „[s]tandardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu“, v točki 2 z naslovom „Opis glavnih značilnosti kreditnega proizvoda“ vsebuje rubriko, naslovljeno „Obroki in po potrebi vrstni red dodelitve obrokov“. K tej rubriki spada ta opis:

„Plačati boste morali sledeče:

[znesek, število in pogostost plačil, ki jih mora opraviti potrošnik]

Način plačila obresti in/ali stroškov:“

Slovaško pravo

9 Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zakon št. 129/2010 o potrošniških kreditih ter drugih kreditih in posojilih, odobrenih potrošnikom, ter o spremembi in dopolnitvi nekaterih drugih zakonov) je namenjen prenosu Direktive 2008/48 v slovaško pravo.

10 Člen 9(2) tega zakona je v različici, ki se je uporabljala 1. oktobra 2015, določal:

„Poleg splošnih navedb iz civilnega zakonika […] mora potrošniška kreditna pogodba vsebovati naslednje podatke:

[…]

(k) letno efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, ki se izračunata na podlagi upoštevnih podatkov ob sklenitvi kreditne pogodbe; navedejo se vsi osnovni podatki, uporabljeni za izračun te obrestne mere;

(l) znesek, število in datume plačil glavnice, obresti in drugih stroškov ter po potrebi vrstni red, po katerem bodo plačila za namene povračila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;

(m) če gre za odplačilo glavnice na podlagi potrošniške kreditne pogodbe z določenim trajanjem, pravico potrošnika, da brezplačno in kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe zahteva finančni izkaz v obliki preglednice plačil iz člena 5;

[…]“.

11 Člen 9(2) zakona št. 129/2010 v različici, ki se uporablja od 1. maja 2018, določa:

„Poleg splošnih navedb iz civilnega zakonika […] mora potrošniška kreditna pogodba vsebovati naslednje podatke:

[…]

(h) letno efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, ki se izračunata na podlagi upoštevnih podatkov ob sklenitvi kreditne pogodbe; navedejo se vsi osnovni podatki, uporabljeni za izračun te obrestne mere;

(i) znesek, število in pogostost plačil in po potrebi vrstni red, po katerem bodo plačila za namene odplačila potrošniškega kredita dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah;

(j) če gre za odplačilo glavnice na podlagi potrošniške kreditne pogodbe z določenim trajanjem, pravico potrošnika, da brezplačno in kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe zahteva finančni izkaz v obliki preglednice plačil iz člena 5;

[…]“.

12 Člen 11(1) zakona št. 129/2010 je v različici, ki je veljala 1. januarja 2013, določal:

„Za potrošniški kredit se šteje, da je odobren brez obresti in stroškov, če:

[…]

(d) je v pogodbi o potrošniškem kreditu navedena nepravilna letna efektivna obrestna mera v škodo potrošnika.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

13 Oseba TE je 1. oktobra 2015 z družbo Pohotovosť sklenila potrošniško kreditno pogodbo za znesek 350 EUR za obdobje enega leta, pri čemer je bil znesek, ki ga je bilo treba vrniti, 672 EUR. Ta pogodba je določala obresti v znesku 224 EUR in „provizijo“ v višini 98 EUR.

14 Potem ko sta se dogovorili o odplačilu kredita v enkratnem znesku, sta stranki isti dan sprejeli dogovor o načrtu obročnega odplačevanja, v katerem je bilo predvideno plačilo dolga v dvanajstih mesečnih obrokih v višini 56 EUR. Efektivna obrestna mera (v nadaljevanju: EOM), ki se uporablja za kredit, za katerega je bilo predvideno odplačilo v enkratnem znesku, je bila 28 %, medtem ko je EOM za kredit, ki se odplača v mesečnih obrokih, znašala 281,64 %.

15 V splošnih pogojih navedene pogodbe je bilo določeno, da se „EOM […] izračuna glede na skupni izposojeni znesek, znesek provizije, rok odplačila glavnice in provizije (z izjemo obresti, stroškov notarja, pogodbenih kazni in drugih stroškov, ki so izključeni iz izračuna EOM s posebno ureditvijo)“.

16 V zadevni pogodbi iz postopka v glavni stvari niso bili navedeni razlogi za to, da obresti niso bile vključene v izračun EOM in da je bila EOM v višini 28 % izračunana izključno na podlagi „provizije“, ne pa na podlagi drugih dodatnih stroškov, zlasti obresti.

17 Poleg tega navedena pogodba ni vsebovala nobene razčlenitve mesečnih obrokov za odplačilo kredita na odplačilo glavnice in druge elemente stroškov kredita.

18 Oseba TE je pri Okresný súd Humenné (okrožno sodišče v Humennéju, Slovaška) vložila tožbo za ugotovitev odgovornosti družbe Pohotovosť zaradi kršitve obveznosti iz člena 9(2)(l) zakona št. 129/2010 v različici, ki se je uporabljala 1. oktobra 2015.

19 To sodišče je s sodbo z dne 27. novembra 2017 zavrnilo tožbo osebe TE.

20 Oseba TE je zoper to sodbo vložila pritožbo pri Krajský súd v Prešove (regionalno sodišče v Prešovu, Slovaška).

21 Predložitveno sodišče ugotavlja, da je slovaški zakonodajalec zaradi izvršitve sodbe Sodišča z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842, točke od 51 do 59) spremenil zakon št. 129/2010 tako, da je iz člena 9(2)(l) tega zakona v različici, ki je veljala 1. oktobra 2015, črtal obveznost, da se v kreditni pogodbi navedejo „datumi plačil glavnice, obresti in drugih stroškov“. Ta obveznost je bila nadomeščena z obveznostjo, določeno v členu 9(2)(i) navedenega zakona v različici, ki se uporablja od 1. maja 2018, da se v kreditni pogodbi navede „pogostost plačil“.

22 V zvezi s tem, na prvem mestu, predložitveno sodišče ugotavlja, da zakon št. 129/2010 v različici, ki se je uporabljala 1. oktobra 2015, ni izrecno določal, da je treba „datume plačil glavnice, obresti in drugih stroškov“ navesti v obliki preglednice plačil. S spremembo tega zakona z učinkom od 1. maja 2018 naj bi slovaški zakonodajalec črtal obveznost, da se v kreditni pogodbi navede razčlenitev odplačila kredita na odplačilo glavnice, obresti in druge stroške, ne le v obliki preglednice plačil, temveč tudi v kakršni koli drugi obliki.

23 Vendar naj v postopku v glavni stvari oseba TE ne bi zahtevala, da se preglednica plačil priloži k kreditni pogodbi, ki jo je podpisala, temveč da ta pogodba vsaj na kratko navede razčlenitev iz prejšnje točke.

24 Glede razlage členov 10(2)(h) in (i) ter 22(1) Direktive 2008/48, kakršna izhaja iz sodbe z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), predložitveno sodišče meni, da te določbe nasprotujejo samo temu, da bi država članica v svoji nacionalni zakonodaji določila obveznost navesti razčlenitev odplačila glavnice kredita v obliki preglednice plačil.

25 Na drugem mestu predložitveno sodišče ugotavlja, da je z navedbo razčlenitve odplačila kredita na odplačilo glavnice, obresti in druge stroške mogoče jasneje preveriti, ali se obroki nanašajo na obresti, ki bi jih bilo treba vključiti v izračun EOM.

26 Na tretjem mestu se predložitveno sodišče sprašuje, ali mora za zagotovitev učinkovitega izvajanja Direktive 2008/48 uporabiti določbe zakona št. 129/2010 v različici, ki velja od 1. maja 2018, za pogodbo, ki je predmet spora o glavni stvari in ki je bila sklenjena 1. oktobra 2015.

27 V zvezi s tem naj bi Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) s sodbo z dne 22. februarja 2018 razsodilo, da so glede kreditnih pogodb, sklenjenih pred 1. majem 2018, slovaška sodišča dolžna razlagati nacionalno pravo v skladu s pravom Unije in tako doseči tak rezultat, kot izhaja iz zakona št. 129/2010 v različici, ki velja od 1. maja 2018.

28 Vendar se predložitveno sodišče boji, da je taka razlaga zadevnih nacionalnih določb *contra legem* in da je v nasprotju z načelom pravne varnosti.

29 V teh okoliščinah je Krajský súd v Prešove (regionalno sodišče v Prešovu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. a) Slovaški zakonodajalec je po sodbi [z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842)], z učinkom od 1. maja 2018, iz člena [9(2)(l) zakona št. 129/2010 v različici, ki se je uporabljala 1. oktobra 2015] črtal izraz „glavnice, obresti in drugih stroškov“ kot elemente pogodbe, ki se nanašajo na odplačilo kredita, s čimer je ukinil pravico, ki je bila z zakonom podeljena potrošnikom v potrošniških kreditnih pogodbah, da se na kakršen koli način (ne le v obliki preglednice plačil) navede razčlenitev plačil na glavnico, obresti in stroške, ter sankcijo za nespoštovanje te pravice.

b) Res je sicer, da je od 1. maja 2018 sprememba zakona [št. 129/2010] omogočila boljše izvajanje sodbe [z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842)], vendar to ne spremeni dejstva, da so se v sporih o potrošniških pogodbah, sklenjenih pred 1. majem 2018, [slovaška] sodišča [na to sodbo] odzvala tako, da so z razlago, skladno s pravom Unije, v bistvu prišla do enakega rezultata, za kakršnega si prizadeva zakonodajalec.

c) V tem okviru se vprašanje, postavljeno Sodišču, nanaša na razlago prava Unije v okviru uporabe posrednega učinka direktiv. Ob upoštevanju velikega števila odločb, v katerih so sodišča v preteklosti priznala, da je bila z zakonom št. 129/2010 potrošnikom podeljena pravica, da se jim navede razčlenitev plačil na glavnico, obresti in stroške, se Sodišču postavlja to vprašanje:

Ali načelo pravne varnosti pri izvajanju posrednega učinka direktive v horizontalnih razmerjih med posamezniki in za zagotovitev njenega polnega učinka z uporabo vseh metod razlage in nacionalnega pravnega reda sodišču omogoča, da v sporu o potrošniški kreditni pogodbi, sklenjeni pred 1. majem 2018, izda odločbo, katere učinki so enakovredni učinkom, ki izhajajo iz spremembe zakona, ki jo je zakonodajalec sprejel z učinkom od 1. maja 2018 zaradi izvajanja sodbe [z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842)]?

Predložitveno sodišče drugi vprašanji postavlja le, če bi Sodišče [pritrdilno] odgovorilo na prvo vprašanje, točka (c) […]

2. Ali je treba sodbo [z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842)] in Direktivo 2008/48 […] razlagati tako, da je Sodišče odločilo, da [ta] [d]irektiva […] nasprotuje nacionalnim predpisom, v katerih se zahteva ne samo podrobna določitev plačil v obliki preglednice plačil, temveč tudi kakršna koli druga zakonska navedba zneska, števila in pogostosti plačil glavnice potrošniškega kredita?

3. Ali je treba [zgoraj navedeno] sodbo razlagati tako, da [poleg] tega, kar je navedeno v zvezi z glavnico, ureja tudi vprašanje, ali predpisi države članice, v katerih je določena pravica potrošnikov do tega, da se jim v potrošniški kreditni pogodbi navedejo znesek, število in datumi plačil obresti in stroškov, presegajo Direktivo 2008/48? Če se [ista] sodba nanaša tudi na obresti in stroške, ali razčlenitev plačil obresti in stroškov v obliki, ki ni preglednica plačil, prav tako presega navedeno direktivo, zlasti njen člen 10(2)(j)?“

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

30 Družba Pohotovosť v pisnem stališču trdi, da vprašanja za predhodno odločanje niso dopustna.

31 V zvezi s prvim vprašanjem ta družba trdi, da načelo pravne varnosti, na katero se sklicuje predložitveno sodišče, spada na področje nacionalnega prava, Sodišče pa je pristojno le za razlago prava Unije.

32 Poleg tega naj bi moralo nacionalno sodišče, in ne Sodišče, presoditi, ali je mogoče v postopku v glavni stvari nacionalno pravo razlagati v skladu s pravom Unije.

33 Glede drugega in tretjega vprašanja družba Pohotovosť opozarja, da zadevna pogodba iz postopka v glavni stvari, kot je razvidno iz predložitvene odločbe, določa odplačilo kredita brez odplačila glavnice. V teh okoliščinah naj bi bila vprašanja, ki se nanašajo na preglednico plačil, v postopku v glavni stvari brez kakršnega koli praktičnega pomena.

34 Po mnenju družbe Pohotovosť slovaška zakonodaja ne določa nobene sankcije za primer, da kreditna pogodba ne vsebuje preglednice plačil ali povzetka obdobij in pogojev plačila obresti ter pripadajočih periodičnih in neperiodičnih stroškov. Zato naj vprašanja, ki se nanašajo na razčlenitev vsakega plačila na odplačilo glavnice, obresti in po potrebi dodatne stroške, v obravnavani zadevi ne bi imela nobenega praktičnega pomena.

35 Poleg tega slovaška vlada in Evropska komisija, ne da bi formalno uveljavljali nedopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe, ugotavljata, da je bila, kot je razvidno iz predložitvene odločbe, EOM, ki je navedena v zadevni kreditni pogodbi, napačna. Slovaška vlada meni, da gre za kredit brez obresti in stroškov v skladu s členom 11(1) zakona št. 129/2010, če je EOM, ki je navedena v tej pogodbi, nižja od dejanske obrestne mere. V teh okoliščinah bi bilo navedeno sankcijo v obravnavani zadevi mogoče naložiti ne glede na morebiten odgovor Sodišča na vprašanja za predhodno odločanje.

36 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalno sodišče postavi v pravnem in dejanskem okviru, ki ga to opredeli v okviru lastne odgovornosti in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odločanje o predlogu nacionalnega sodišča samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na postavljena vprašanja dalo koristne odgovore in da bi razumelo razloge, iz katerih nacionalno sodišče meni, da za odločitev o sporu, ki poteka pred njim, potrebuje odgovore na ta vprašanja (sodba z dne 8. maja 2019, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, točka 40 in navedena sodna praksa).

37 V obravnavani zadevi predložitveno sodišče postavlja vprašanja glede razlage akta prava Unije, in sicer glede razlage Direktive 2008/48, in v tem okviru zahteva pojasnila k sodbi z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842).

38 Glede trditve, ki sta jo navedli slovaška vlada in Komisija, da bi lahko, če je navedena EOM napačna, nacionalno sodišče v skladu z nacionalno zakonodajo odločilo, da je zadevna pogodba iz postopka v glavni stvari brez obresti in stroškov, je treba opozoriti, da se postopek v glavni stvari nanaša na tožbo potrošnika za ugotovitev odgovornosti družbe Pohotovosť zaradi kršitve obveznosti, da v kreditni pogodbi v skladu z nacionalno zakonodajo in Direktivo 2008/48 navede vse obvezne elemente. V teh okoliščinah možnost predložitvenega sodišča, da družbi Pohotovosť naloži sankcijo za napačno navedbo EOM, ob predpostavki, da to sodišče potrdi to možnost, vsekakor ne pomeni, da bi bilo pojasnilo Sodišča o zahtevah, ki jih določa ta direktiva glede drugih elementov, ki morajo biti obvezno vključeni v potrošniško kreditno pogodbo, neuporabno za rešitev spora, saj se navedena direktiva nanaša tako na plačilo kredita z odplačilom glavnice kot tudi na plačilo stroškov in obresti brez takega odplačila.

39 Zato je treba ugotoviti, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Vprašanja za predhodno odločanje

Drugo in tretje vprašanje

40 Z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj in na prvem mestu, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 10(2), od (h) do (j), Direktive 2008/48 v povezavi s členom 22(1) te direktive razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero je treba v kreditni pogodbi navesti razčlenitev vsakega plačila na, glede na primer, odplačilo glavnice, obresti in druge stroške.

41 Najprej je treba opozoriti, po eni strani, da je bila Direktiva 2008/48 sprejeta z dvojnim ciljem – da se vsem potrošnikom v Evropski uniji zagotovi visoka in enakovredna raven varovanja njihovih interesov in da se olajša vzpostavitev dobro delujočega notranjega trga potrošniških kreditov (glej v tem smislu sodbi z dne 21. aprila 2016, Radlinger in Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, točka 61, in z dne 2. maja 2019, Pillar Securitisation, C-694/17, EU:C:2019:345, točka 38).

42 Po drugi strani obveznost obveščanja, določena v členu 10(2) Direktive 2008/48, podobno kot obveznosti iz členov 5 in 8 te direktive, prispeva k uresničevanju teh ciljev (glej v tem smislu sodbo z dne 21. aprila 2016, Radlinger in Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, točka 61).

43 V skladu s členom 10(2)(h) Direktive 2008/48 morajo biti v kreditni pogodbi jasno in jedrnato navedeni znesek, število in pogostost plačil potrošnika in po potrebi vrstni red, po katerem bodo za namene povračila plačila dodeljena za različne dolgovane zneske, zaračunane po različnih posojilnih obrestnih merah.

44 Iz člena 10(2)(i) in (3) te direktive izhaja, da ima v primeru odplačila glavnice kreditne pogodbe z določenim trajanjem dajalec kredita obveznost, da potrošniku brezplačno da na razpolago finančni izkaz v obliki preglednice plačil samo, če potrošnik to kadar koli med celotnim trajanjem kreditne pogodbe zahteva.

45 V zvezi s tem je Sodišče razsodilo, da ob upoštevanju jasnega besedila člena 10(2)(h) in (i) Direktive 2008/48 ta direktiva ne določa obveznosti, da se v kreditno pogodbo vključi tak izkaz v obliki preglednice plačil (sodba z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, točka 54).

46 Dodati je treba, da je kakršno koli obliko strukturirane predstavitve razčlenitve vsakega plačila za odplačilo kredita na odplačilo glavnice, obresti in, glede na primer, dodatne stroške kredita treba šteti za preglednico plačil v smislu člena 10(2)(i) Direktive 2008/48.

47 Vendar, če se stroški in obresti plačujejo brez odplačila glavnice, je treba opozoriti, da mora v skladu s členom 10(2)(j) navedene direktive kreditna pogodba vsebovati finančni izkaz, ki prikazuje obdobja in pogoje za plačilo obresti ter kakršnih koli pripadajočih periodičnih in neperiodičnih stroškov.

48 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba ugotoviti, da Direktiva 2008/48 ne določa obveznosti, da se v kreditni pogodbi na kakršen koli način navede razčlenitev plačil potrošnika na odplačilo glavnice, če se odplačuje s temi plačili, obresti in druge stroške, ki jih je treba plačati v skladu s to pogodbo.

49 Hkrati je treba opozoriti, da v skladu s členom 22(1) Direktive 2008/48 v delu, v katerem ta direktiva vsebuje harmonizirane določbe, države članice ne smejo ohraniti ali uvesti v svoje nacionalno pravo drugih določb, razen tistih, določenih v tej direktivi.

50 V zvezi s tem je Sodišče že razsodilo, da člen 10(2) Direktive 2008/48 pomeni takšno harmonizacijo glede elementov, ki morajo biti obvezno vključeni v kreditno pogodbo (sodba z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, točka 56).

51 V teh okoliščinah je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 10(2), od (h) do (j), Direktive 2008/48 v povezavi s členom 22(1) te direktive razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero mora biti v kreditni pogodbi navedena razčlenitev vsakega plačila na, glede na primer, odplačilo glavnice, obresti in druge stroške.

Prvo vprašanje

52 Predložitveno sodišče želi s prvim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali se člena 10(2) in 22(1) Direktive 2008/48, kakor sta bila razložena v sodbi z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), uporabljata za kreditno pogodbo, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki je bila sklenjena pred razglasitvijo te sodbe in pred spremembo nacionalne zakonodaje zaradi uskladitve z razlago iz navedene sodbe.

53 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča razlaga posameznega pravila prava Unije, ki jo poda Sodišče, pojasnjuje in natančneje določa pomen in obseg tega pravila, kot bi se moralo razumeti in uporabljati vse od začetka njegove veljave. Iz tega izhaja, da sodišče pravilo, ki je bilo predmet take razlage, lahko in mora uporabiti tudi za pravna razmerja, ki so nastala in so bila oblikovana po začetku veljavnosti tega pravila in preden je bila izdana sodba o predlogu za razlago, če so sicer izpolnjeni pogoji za predložitev spora o uporabi omenjenega pravila pristojnim sodiščem (glej v tem smislu sodbo z dne 13. decembra 2018, Hein, C-385/17, EU:C:2018:1018, točka 56 in navedena sodna praksa).

54 V postopku v glavni stvari mora predložitveno sodišče razložiti nacionalno pravo, kakor se je uporabljalo v času upoštevnih dejstev, v tem primeru na dan sklenitve zadevne pogodbe, to je 1. oktobra 2015, kolikor je to mogoče in ne da bi se zahtevala razlaga *contra legem*, v skladu z Direktivo 2008/48, kakor je bila razložena v sodbi z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842).

55 V zvezi s tem, kot sta slovaška vlada in Komisija opozorili v svojih pisnih stališčih, nacionalno sodišče ne more upravičeno trditi, da zadevne nacionalne določbe ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker se je ta določba razlagala v smislu, ki ni v skladu s tem pravom (glej v tem smislu sodbo z dne 17. aprila 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, točka 73).

56 Ta obveznost skladne razlage je omejena s splošnimi pravnimi načeli, zlasti z načelom pravne varnosti, tako da ne more biti podlaga za razlago nacionalnega prava *contra legem* (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2009, Mono Car Styling, C-12/08, EU:C:2009:466, točka 61). Vendar, čeprav obveznost skladne razlage ne more biti podlaga za razlago nacionalnega prava *contra legem*, morajo nacionalna sodišča po potrebi spremeniti ustaljeno nacionalno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive (sodba z dne 8. maja 2019, Związek Gmin Zagłębia Miedziowego, C-566/17, EU:C:2019:390, točka 49 in navedena sodna praksa).

57 Ob upoštevanju vseh zgornjih ugotovitev je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da se člena 10(2) in 22(1) Direktive 2008/48, kakor sta bila razložena v sodbi z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), uporabljata za kreditno pogodbo, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki je bila sklenjena pred razglasitvijo te sodbe in pred spremembo nacionalne zakonodaje zaradi uskladitve z razlago iz navedene sodbe.

Stroški

58 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

1. **Člen 10(2), od (h) do (j), Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS v povezavi s členom 22(1) te direktive je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero mora biti v kreditni pogodbi navedena razčlenitev vsakega plačila na, glede na primer, odplačilo glavnice, obresti in druge stroške.**

2. **Člen 10(2) in člen 22(1) Direktive 2008/48, kakor sta bila razložena v sodbi z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), se uporabljata za kreditno pogodbo, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki je bila sklenjena pred razglasitvijo te sodbe in pred spremembo nacionalne zakonodaje zaradi uskladitve z razlago iz navedene sodbe.**

Podpisi